కుంటే అసలు మగవాని అవసరంలేకుండానే ఉత్పత్తిపుణ్యానకే సంతానం ఇంజక్టవుతూవుండె. వాడూ ఆపె కూడా అక్కర్లేదంటున్నారు సైంటిస్టులు కొందఱు—ఊరికే ఇద్దరూ ఓ టెస్టుట్యూబును కావులించుకుంటే, ద్రోణంలోంచి ద్రోణుడుట్టుకొచ్చినట్టు ట్యూబ్ గాళ్ళు పుట్టుకొస్తున్నారట! అల్లాంటి ఎడ్వాన్సు విజ్ఞానపు ఏజిలో యశోదమ్మకు పిల్లలు లేరంటే ప్రారబ్ధమే" అని వాకటే సానుభూతి ప్రసంగము!

అదివిని యశోదమ్మ ఊనోరునొక్కుకోవడం "పోనీ కడుపు కాయకపోతే కన్ను కాయకూడదా? కన్ను కాయకపోతే నోరుకాయకూడదా? ఇంతకూ లోకమంతా నా కళ్ళల్లో! అవేవో పువ్వుల్లా వున్నాయంటే నా మొగుణ్ణొక్కసారి నా కళ్ళకేసి చూడమన్నాను. దాని మీద ఎంతగొడవ పెరిగింది! అవ్వ! అవ్వ!"

....

ప్రణయమా? ప్రళయమా?

ఒక మోటార్కారు రోడ్డుమీద వడిగా ఎడంతట్టు పోతూవుంది. ఆ సమయానికి కాలినడకను వడిగా నడుస్తూవున్న "నవనీతమ్మాళ్" అనే వ్యవహార నామంగల నవలారత్నం మెఱపులా ఆ కారుకు "కుడికుడి" గా ఎదురైంది. "రివాల్వింగు షెల్ఫు" ఒకించుక తిరిగినట్టు, మోటారు నడుపుతూవున్న డాక్టర్ శివరావు ముఖం ఈమెకేసి తిరిగింది. "లోకో ఇంజన్" గనుక "టర్నింగ్ పోయింట్" ఇరుసుమీద, ఓ తట్టు ముఖమున్నది,

మరోతట్టు ముఖం రావడానికి పరిభ్రమిస్తుందే, "అందమాదిరి" సునాయాసంగా ఈమెయున్ను తన శారీరోర్ధ్వభాగాన్ని సన్నని నడుంకిటుకునే వెనుకతట్టుకు మళ్ళించినదై, కంటిరెప్పల కొస లంట కొసరు చూపులు సన్న సన్నగా విసిరింది—గమన తీవ్రత హెచ్చా, కటాక్ష నైశిత్యము హెచ్చా అన్నట్టు—

కాని ఎంతలో ఎంతదుమ్ము కమ్మేసింది, ఆమె కను దమ్ములను, ఆమె సంపెంగ ముక్కుని, ఆమె తుమ్మిదముంగు రుల్ని?—తక్షణం చెంగు ముఖంమీదకు తీసికొన్నదై "ఈపుర పాలక సంఘమంత దరిద్రపు సంఘ మిదేకాని మరొకటి కానం! రోడ్లువేసిన ముండాకొడుకులు అమేషా రోడ్లు తడిపిస్తూ వుండ కూడదూ? ప్రతీవ్యక్తికీ మోటారుకారు ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుంది? ఛెస్స! నోటిలోనికి పోయిందే ధూళి! ఈనా ఊపిరి తిత్తులు ఇసక బస్తాల్లా బరువెక్కి పోయినాయే అబ్బా!" అని అను కుంటూ ఉక్కిరిబిక్కిరై పోయినంత విధివిరామంలేని దగ్గుదగ్గి ఒకింత తాళి, మళ్ళీ ఆ "కారు" పోయినవంకకు చూచింది.

కారెక్కడుంది అక్కడ? అదప్పుడే ఆమడ దూరం ధుమధుమా ఎగిరిపోయినట్టెగసిపోయింది. జ్ఞాపకం చేసుకోవ డంలో వనితమ్మాళ్కు ఆ "కార్" విషయమై ఆ "కార్" నడుపుతూవున్న వాని విషయమై మనస్థగితములైపోయినవి, ఆమె మఱెవ్వరికీ మరణపర్యంతం చెప్పిందిలేదు.

డాక్టర్ శివరావు సర్వసాధారణంగా అందరూ తీసికొనే దేశవాళీ ఎమ్. బి. బి. యస్. మాత్రమేకాకుండా విదేశాలకు వెళ్ళి అక్కడ డిగ్రీలుకూడా సంపాదించుకొని తన దేశానకు తిరిగి వచ్చిన మేధావి. రూపసి. అతని చేతివ్రేళ్ళ చాకచక్యం

నాడు "మోటారు గియర్" మీద అలా విజృంభించిపోయిందీ అంటే ఆ ప్రభావం అంతా అతనికి శస్త్రవైద్యములో అలవడ్డ చాకచక్యాన్ని బట్టే అనుకోండి. తన "ఆపరేషన్ థియేటర్"లో ఏలా "దుష్టాంగంబులను" తెగ్గోసిపారేస్తున్నాడో ఆలాగ్గానే ఇటు అటు ఎటుపడితే అటు తన మోటారుకారును అంతలో కొయ్యగలడు. "ఫారిన్" నుంచి తిరిగివచ్చిన ఆరునెలల్లో అతడు డి. యమ్. వో. గా "కోహినూర్ నగరమునకు "పోష్టు" అయినాడు.

"కోహినూర్" నగరంఅంటే భారతవర్షంలో అపర "పారిస్" పురవరం ఎందుకు? నవనాగరిక చేష్టలకు, వేషాలకు, భాషలకు, శుచిశుభ్రతకు వరాహకల్పంనాటిది. అయినప్పటికిన్నీ ఆలాగ్గానే ఆయుర్దాయాలు తగ్గిపోతున్నా ఆదాయాలు ఔషధాల వెంబడి వ్యయమైపోతున్నా, ఏతత్పురజనులు ఆ పటపట్టు విడిచిపెట్టకుండా వుంటూవున్నారు, కొత్తరుగ్మతలకు గావలసిన కొత్త ఆసుపత్రులు స్థాపించుకుంటూ, వాటికోసం ద్రవ్యం సముపార్జించుకుంటూ, మగ నర్సుల్ని, ఆడనర్సుల్ని సంఖ్యయందు సరిసమానంగా తక్కువచేసుకుంటూ, పరుపులు మంచాలు రోగులకు చాలవనుకుంటూ త్రిమతస్థుల—అనగా హైందవ, మహమ్మదీయ. క్రైస్తవ మతస్థులయొక్క గురూజీలకు, ఆ పట్నంనుంచి లేచిపోయే జీవాత్మలయొక్క తరింపు ఎట్లా అనే యోజనమేకాని ఆ జీవాత్మలు శరీరాన్ని అంటిపెట్టుకు ఊళ్లో ఉన్నంతలో అవి ఆరోగ్యసుఖం, అనామయసుఖం కలిగి వుండడం అనేది ఎట్లా అనే విచింతనం ఇసుమంతాసున్న.

* * * * *

మఱీ పైని నేను వ్రాయబోయే సంఘటనము పూర్వోక్తపు "మోటార్ ఇన్సిడెంటు" అనంతరం మూడేండ్లమాట.

డాక్టర్ శివరావు ఎస్సైక్వైర్, క్షయవ్యాధి నివారణ శాఖకు ప్రత్యేక భిషగ్వరేణ్యునిగా గవర్నమెంటువారు నియమించారు. ఆ వైద్యవిశారదుని ప్రస్తుత దైనందినచర్య, మోటారుకారుమీద వెళ్ళి జరపవలసినదే కాకుండా, జిల్లానుండి జిల్లాకు డబుల్ ఫస్టుక్లాసు టి. ఎ. డ్రాచేస్తూ, మెయిల్ ట్రైను మీదా, అవసరంవెంబణ్ణి వాయువిమానంమీదా పయనించి స్వయంగా హాజరయి జరపవలసినదిగా ఒక మెట్టు పైకెక్కింది. ఈ సందర్భంలో అతని దృష్టిని విశేషంగా మిషనుఆసుపత్రులు ఆకర్షించినాయి.

పాఠకునకు కాలహరణం అని తోచకపోతే, ఆ మిషన్ ఆసుపత్రుల్లో ఓదాన్ని గురించి వర్ణిస్తున్నాను. ఒకదాన్ని గురించి తెలిసికొనివుంటే తక్కిన వాటిని గురించి విభజనగా విననవసరం లేదు. అన్నీ ఒకటే నమోనా, ఆ కట్టడంలోనూ, ఆ కంజాయింపులోనూ, ఆ కనుక్కోవడంలోను.

అమెరికానుంచీ, ఇంగ్లాండునుంచీ, తదితర పాశ్చాత్య దేశాలనుంచీ, దయాస్వభావులు, దేవునియందు దేవునికుమారుని యందు విశ్వాసముగలవారు, భారతవర్షముయొక్క అధోగతిని గురించి దానియందలి ప్రజలయొక్క పతనాన్ని గురించి విని చలించినవారై మతము, వైద్యము రెండింటినీ మేళవించుకుని, పెద్దపెద్ద పొగయోడ లెక్కివచ్చి యీ దేశమందు దిగి "అయ్యో! క్షయ! ఇసీ! చలిజ్వరము! అకటకటా! సన్నిపాతం! కటకటా కష్టకానుపు!" గలదేశమని అనుకుంటూ

"ఫంఢ్" ప్రోగుచేసి ఒక్క నిమేషంలో ఇంద్రభవనంలాంటి మాడువును 10, 12 యకరాల మేరలో విశాల మైదానమ్మీద నిర్మించి, అందులో ఆ విదేశీయులు నివాసముకుగాను ఎంచక్కటి బంగాళాలు ఏర్పాటుగావించుకుని మానవసేవా పరాయణులై యుంటారు.

కాంపౌండు గోడకు జాబులపెట్టె, ప్రవేశద్వారంకడ ద్వారపాలకునిగూడు దారి పొడుగుతా యిరుపార్శ్వాలా పరిమళించే పూలమొక్కలు, మెరసిపోయే ఆకుల జొంపాలు, చిట్టితాళ్లు, పొట్టిఖర్జూరాలు, నందనవన రూపంగా విలసిల్లి వుంటుంది. వరండాల్లోనూ, వార్డుల్లోను మందస్మిత వదనాల్తో కనవచ్చే నర్స్‌నారీమణులు తెల్లటోపీలు ధరించి, తెల్లగౌనులు తొడిగికొని దేవదూతలాగు గోచరిస్తూవుంటారు. గదుల్లో రోగుల పక్కలమీద ఈగలు దోమలు వాలకుండా చిలకబడిన ఫినైల్, లైసాల్ ఇత్యాదుల సంస్కృతి! అన్నింటికంటె భవన శిఖరోపరి క్రీస్తు శిలువ!

నవనీతమ్మాళ్ అప్పటికప్పుడే యేడాదిఅయి "బ్రాంకైటిస్" వ్యాధి తగిలి మిస్‌లాంబ్ దొరసానమ్మగారి ఆసుపత్రిలో "ఇన్పేషంటుగా చేర్చుకోబడింది, కాని వ్యాధి నివారణకాలేదు, వ్యాధి నివారణ కాకపోయినప్పటికి ఆ దొరసాని ఆమెతో "ప్రిల్లు"గా ఇంగ్లీషున మాట్లాడుతూ బైబిల్ గ్రంధంలోని సూక్తులు వివరించి చెబుతూవుంటే అదోవిధమైన గానాదరణ, జ్ఞానస్ఫురణ కలిగింది అవుతూ, "వెళ్ళమ్మా! నీకిక్కడ ఈ వ్యాధి కుదరదు" అని వాళ్లు అంటూవున్నాగానీ ఆసుపత్రి విడిచి పోదాయె. తనకుమరెక్కడనూ సుఖం అంతకంటే చేకూర

బోధన్నట్టు అదోతృప్తివంతపు అధ్యాత్మక చూపు చూస్తూ వుండేది నవనీతమ్మాళ్.

* * * * *

1940 క్రిష్టమస్ సెలవులు " ఎవెయిల్ " చేసుకొన్నట్టూ వుంటుంది, తన పాతస్నేహితుల్ని కోహినూర్‌నగరవాసుల్ని కలుసుకొన్నట్టూ వుంటుంది, అనే మహత్తరాలోచనగా శ్రీ డాక్టర్ శివరావు ఎం. డి. ఎం. ఎస్. ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్. లండ్....ఎడిన్....చిక్.... కోహినూర్ నగరం బయటవున్న ట్రావలర్సు బంగాళాలో విడిసినాడు. మిస్‌లాంబ్ బంగాళాకు 25—12—1940 వ తేదీ సాయంకాలము మూడుగంటలకు వెళ్ళి ఆమెకు " సుఖవంతమైన కిసిమిసి " చెప్పినాడు. ఆ చెప్పే సందర్భంలో ఆమెకు చక్కంటి పూలగుత్తి బహుమానంగా ఇచ్చినాడు. ఆమె ఆ పూలగుత్తి అలా సుతారంగా తన నాసికాగ్రాన్ని తాకించుకుంటూ " లవ్‌లీ ! థాంక్సు ! " మిష్టర్ శివరావు ! నా ఆసుపత్రిలో ఇప్పుడు ఓ చిత్రమైన పేషెంట్ వుంది ! " అంది. శివరావు " ఆడా ? మగా ? మనిషా ? జంతువా ? " అని అడిగాడు దొరసాని మాట పూర్తిగా వినకుండానే. మిస్‌లాంబ్ " ఆడ ! ఆమె జుత్తు ఊఎదిగిపోతూవుంది. ఆమె శరీరం చిక్కిపోతూవుంది " శివరావు " సహజం ! సుందరం " మిస్ లాంబ్ " క్షయయేమో అని నాకనుమానం " " క్షయ అని అనడంతోనే శివరావు డాక్టరు ఓ విధమైన పరవశభావం ఎత్తినట్టూగిపోయినాడు. ఎంచేతా అంటే తన్నివారణలో అతడు ప్రత్యేకానుభవసిద్ధి పొందిన వాడవడంచేత " ఇప్పుడే పోయి ఆమెను మనంచూదాం ఆలస్యమెందుకు ? " అన్నాడు

వెంటనే కుర్చీమీదనుండి లేస్తూ. మిస్ లాంబు “వస్తున్నాను. రోగికోసం కిస్మస్ బహుమానం తయారుచేసివుంచాను ఒకటి” అనిఅంటూ “విశ్వపదార్థ సంపుటీకరణము”గా సూచింపబడే ఉల్లిపొరకాగితపు నిండుసంచీయొకదాన్ని చేత నూచుకుంటూ బయలుదేరింది.

మిస్ లాంబు, మిష్టర్ శివరావు ఇద్దరూ ఆమె “హైసోల్సు” మీద ఈతడు “లోసోల్సు” మీద ఒకటే ఎత్తున టకటకా ఆసుపత్రి మేడమెట్లెక్కుకుంటూ వస్తూవున్నారు. ఆ గంటకు పేషెంట్ నవనీతమ్మాళ్ యొక్క దివ్యసందర్శనం ఏలావుండింది ఆ మిషను ఆసుపత్రిలో ?—

మిడతలదండు గుట్టుపుదళం లాగు పొదివికొని సింహాలల్లే తన్ను తమనోట కరచుకొని అడుగులేని గోతిలోనికి లాక్కు-పోతూవున్నట్టు చూచింది. ద్రాక్షరసం నెత్తురురూపంగా అగుపించింది. తనచుట్టూ కాచ సంబంధమైన మహాసముద్రము కళపెళా క్రాగిపోతూవున్నట్టు కనిపెట్టింది. నదుల్లోని బాల పులినాలు తూరీగరెక్కల్లాగు, అడవుల్లోని ముదిపేకులు గొల్లభామ పరువుల్లాగు ఎగిరిపోతూవున్నట్టు అరసింది. ఏదో మహానగరం, అందున్నటువంటి బంగారంతోటి, వెండితోటి, నవరత్నాలతోటి. చీనిచీనాంబరాల్తోటీ. సుగంధద్రవ్యాలతోటి, మంచిగంధంతోటి, గోధుంపిండితోటి, గోవులతోటి, రథాలతోటి, రథ్యాలతోటి, మానవులతోటి మానవులయొక్క ఆత్మలతోటి, తగులడిపోతూ, దుమ్మికు ప్రత్యేమ్నాగా ఎఱ్ఱనిమంటలు పైకి ప్రజ్వలింపచేస్తూ వున్నట్టుగా పరికించింది.

నవనీతమ్మాళ్ పెదవులు కంపించి పోతున్నాయి. ఎందుకో తెలియదు. ఏమి వాక్రుచ్చాలనో గోచరించదు.

మిస్ లాంబు ఆడడాక్టరు, మిష్టర్ శివరావు మగడాక్టరు ఇద్దరూ పేషెంటుకు చెరో ప్రక్కనా మంచం ఇనుపఅంచులమీద కూర్చున్నారు. ఆడడాక్టరు చేతిలో కిసిమిసిపండుగ కానుక సంచీవుంది. చిరునవ్వు నవ్వుతూంది. మగడాక్టరు జేబులోనుంచి గుండెరొాద కొలగొట్టం పైకితీస్తూవున్నాడు. నయనాళ్లు ఆశాతరంగితములుగా చేతిరుమాలుతో తుడుచుకుంటూవున్నాడు. పేషెంటుకు తలవైపున ఓ మగనర్సు ఓ ఆడనర్సు నిలబడివున్నారు. మగనర్సు చేతిలో మందుసీసావుంది. ఆడనర్సు చేతిలో ఔన్సుగ్లాసు వుంది. పేషెంటు కాళ్ళవద్ద ఆయా పోలమ్మ వెచ్చవెచ్చని పాలగిన్నె పుచ్చుకు నిలుచుంది వోతట్టు. రెండోతట్టు సాహేబు ఇబ్రహీమ్ బ్రడ్ తునుకలు వెయి చేసుకు "ఫ్రై" చేసుకు వేచియున్నాడు.

పేషెంటు మిన్నకున్నమనిషి, మిన్న మిన్నకున్నట్టుగా ఉండి వుండి హఠాత్ కీచుగొంతుకతో శ్వేతాంగనా సంగీతస్థాయిని ఈ క్రింది ఇంగ్లీషు ముక్కలు "క్రిష్టమస్ కెరోల్" గా పాడ దొడగింది. పాడుతూన్నంతసేపూ ఆపె డాక్టరు శివరావును చూస్తూనేవుంది సుమండీ ! నమ్మండి పాఠకులు !

" He drove his car abreast
I saw his face through dust
I do not now well remember
Six six six the number "

డాక్ట్రెస్ లాంబ్ వెంటనే డాక్టరు శివరావుతో

" That's the number of the beast in our Holy Bible " అంది సీరియస్‌గా. అంటూవుంటే డాక్టరు శివరావు ఆ దొరసాని వాక్యం వినిపించుకోకుండా ఏదో స్మరణకు తనకుదాను దెచ్చుకుంటూ వున్నాడు. పేషెంటు ఇంకా పాడుతూవుంది.

' He, cannot be a beast
bove, ' low South North West East
If you ' re aware madame !
Fix Fix Fix ' m by name "

నీ కెవ్వరైనా తట్టుతున్నారా ? శివరావుగారూ ఈమెకు తెలియజెప్పడానికి ఆ మనిషి పేరు. నా కెవ్వరూ మనస్సులో పుట్టడంలేదు " King of Kings and Lord of Lords. " తప్ప అంది మిస్ లాంబ్.

డాక్టర్ శివరావు తనలో " నేను మూడేండ్ల క్రితం ఈ నగరంలో డి. ఎం. వొ. గా ఉన్నప్పుడు నా కార్ నెంబరు 666 " అని వితర్కించుకొని కొంచెం చిన్న మోము చేసుకొని ప్రకాశంగా మిస్ లాంబుతో అంటున్నాడు. " దుమ్మూ ధూళి పగబీల్చడం వల్ల ఈమెకు క్షయవ్యాధి వచ్చింది. కొత్తగా నెలకొల్పబడిన " అశ్విన్ పురమునందలి ఒకటవ నెంబరు టి. బి. హాస్పటల్‌కు ఈమెను పంపించండి " అన్నాడు. ఈమె ఈ మా ఆసుపత్రి విడచిపెట్టనంటుందే ? " అంది మిస్ లాంబు. " ఇప్పుడు నాతో పంపించండి నేను తీసుకు వెడతాను. ఏమమ్మా ? " అని పేషంటు దిక్కు మొగంబై అడిగాడు శివరావు.

పేషెంటు :

" Death and hell were cast into the lake of fire. He is Alpha and Omega, the beginning and the end, the first and the last ! "
అంటూ కళ్ళుమూసుకు తన జీవితానికి స్వస్తి చెప్పింది. నాడు మఱి రాత్రి పడలేదు.

సంపూర్ణము.